

MUSEOVIRASTO
PL 913
00101 HELSINKI
p. (09) 40 501
www.nba.fi

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUS

- lomake arkeologisen kohteen tarkastamiseen (ks. täyttöohje lopussa)

1. PERUSTIEDOT

Kunta: Helsinki	Muinaisjäännösrekisteritunnus: 1000027746		
Nimi: Vartiosaari	Ajoitus: historiallinen		
Kohteen tyyppi: raaka-aineen hankintapaikka	Tyypin tarkenne: louhos		
Kohteen laajuus: 50x150 mi	Lukumäärä: 1		
Laajuuden arviointiperuste: Helsingin luontotietojärjestelmän tiedot ja tarkastus-			
Laji (ruksaa laji, ks. tarvittaessa lajin selitys täyttöohjeen kohdasta 1):			
<i>ruksi:</i>			
☒	kiinteä muinaisjäännös		
☐	mahdollinen muinaisjäännös		
☐	muu kulttuuriperintökohde		
☐	löytöpaikka		
☐	luonnonmuodostuma		
☐	muu kohde		
Suunta ja etäisyys kirkosta: noin 7 km itä-koilliseen Tuomiokirkosta			
Sijaintikuvaus: Saaren länsiosan kallioalueen lounaisreunassa			
Sijaintikoordinaatit: (ETRS-TM35FIN)	N: 6673613	E: 393229	Korkeus m mpy: n. 20-30m
Koordinaattien tarkenne: Koordinaatit on otettu Helsingin kantakartasta pystysuoran seinämän kohdalta.			
Peruskartta: 203406			
Rekisterikylä (jos tarpeen): Laajasalo		Kiinteistötunnus (jos tarpeen):	
Tarkastaja: Markku Heikkinen Helsingin kaupunginmuseo		Tarkastusaika: 7.9.2015	

2. TAUSTATIEDOT

Aiemmat tiedot: Kohde ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä Louhos mainitaan 1800-luvun kirjallisuudessa.
Aiemmat löydöt: Ei löytöjä
Tarkastuslöydöt: Ei löytöjä
Tarkastusolosuhteet: Hyvät

<p>Liitteet: Liite 1: Peruskarttaote Liite 2: Helsingin luontotietojärjestelmän liuskekivilouhoksen rajausta kaupungin kantakartalla Liite 3: Ortokuva vuodelta 2010 ja liuskekivilouhoksen rajausta Helsingin luontotietojärjestelmästä Liite 4: Kuva</p>
<p>Muuta:</p>

3. TARKASTUSHAVAINNOT

<p>Tarkastuksen syy: Kohde on tarkastettu Helsingin kaupunginmuseon toimesta Vartiosaaren kulttuuriympäristöselvityksen ja osayleiskaavoituksen takia vuosina 2009, 2012 ja 2015.</p>
<p>Ympäristö ja maasto: Kallioalueen länsireunaa, jossa on välillä harvemmin ja välillä tiiviimmin puustoa. Rinne putoaa nopeasti kohti merta.</p>
<p>Arkeologisen kohteen tarkempi kuvaus ja rajausta: Kallioalueen lounaisreunalla on pystysuoraa louhittua seinämää pitkällä matkalla. Kohdalla on hartausalue. Louhosalue on tätä kallion pystysuoraa seinämää laajempi, etenkin kalliosta etelään päin. Alueella on jäljellä runsaasti hakattua kiveä.</p> <p>Louhoksen aluerajausta on otettu Helsingin luontotietojärjestelmästä.</p>
<p>Muuta tietoa: Kohde mainitaan kirjassa B. Saltikoff ym: Helsingin seudun vanhat kaivokset ja louhokset (1994). Siinä lähteenä ovat C.O. Bremerin kirja (1825) Ansvising på Malm och Bergarter uti-Furstendömet Finland. Andra delen. ja H.J Holmbergin (1858) Materialier till Finlands geognosi. Bidrag till Finlands naturkännedom, etnografi och statistik, IV. Niissä mainitaan liuskekivilouhos, josta on tuotu kattoliusketta Suomenlinnan rakennuksiin.</p>

4. SUOJELUTIEDOT

<p>Kunto:</p>
<p>Hoidon tarve:</p>
<p>Ehdotus suoja-alueeksi (miehellään myös kartalla rajauksena esitettynä):</p>
<p>Tiedossa olevat maankäyttöhankkeet: Alueen osayleiskaavoitus on meneillään. Louhos sijaitsee suunnitelmissa puoliksi V/s – alueella ja kerrostalovaltaisella AK - alueella. Korkea kallioseinä on edellisellä alueella.</p>
<p>Muut säilymiseen vaikuttavat asiat: Osayleiskaavaehdotuksen mukaan louhosalueen itäosa sijaitsee kerrostalovaltaisella alueella. Todennäköisesti tulee tuhoutumaan.</p>
<p>Kohteesta käytettävissä olevan tiedon määrä ja laatu (jos tarpeen):</p>

5. MUUTA

<p>Tarkastajan yhteystiedot: Markku Heikkinen, Helsingin kaupunginmuseo</p>
<p>Muut tiedot:</p>
<p>Lähilöydöt:</p>
<p>Opas kohteelle (nimi ja yhteystiedot, jos eri kuin tarkastaja):</p>

6. PÄIVÄYS JA KERTOMUKSEN LAATIJAN ALLEKIRJOITUS

Päiväys:10.2.2016

Allekirjoitus:

Markku Heikkinen

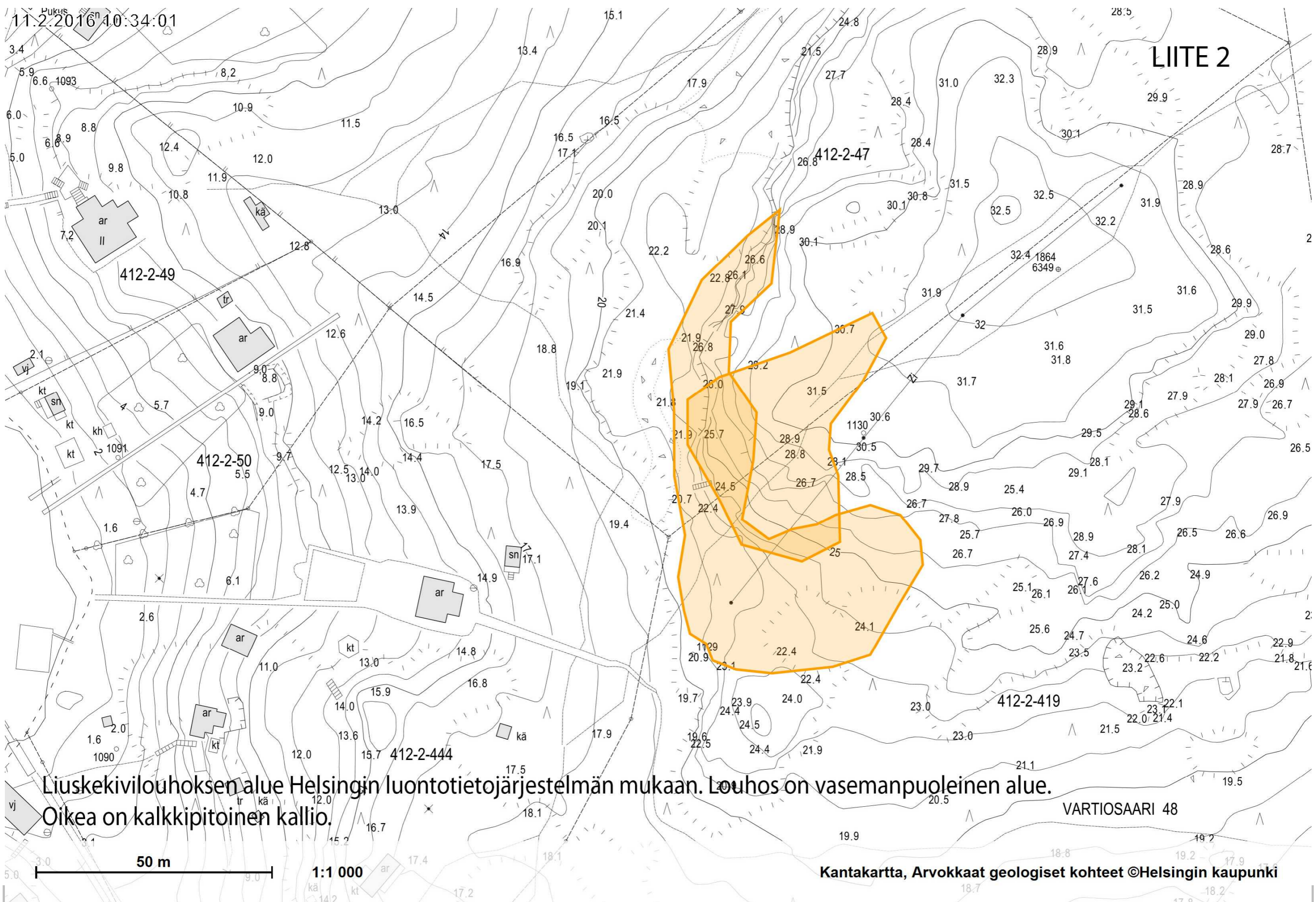
Helsinki, Vartiosaaren louhos

Sininen nuoli osoittaa Muinaisjäännösrekisterissä olevaa koordinaattikohtaa.
Karttaote: Maanmittauslaitos. Kansalaisen karttapaikka

11.2.2016 10:34:01

LIITE 2

Liuskekivilouhoksen alue Helsingin luontotietojärjestelmän mukaan. Louhos on vasemanpuoleinen alue.

Oikea on kalkkipitoinen kallio.

VARTIOSAARI 48

50 m

1:1 000

Kantakartta, Arvokkaat geologiset kohteet ©Helsingin kaupunki

Ortokuva vuodelta 2010, jossa punaisella on esitetty liuskekivilouhoksen laajuus. Kuva: Helsingin kaupunki.

Liuskekivilouhos jyrkän seinämän kohdalla. Edessä näkyy hartauspaikka. Kuvaussuunta pohjoinen. Kuva: Markku Heikkinen. HKM.

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUSLOMAKKEEN TÄYTTÖOHJE

- täyttöohje Museoviraston arkeologisen kohteen tarkastuslomakkeeseen

Lomake on tarkoitettu avuksi arkeologisen kohteen maastotarkastuksessa tehtyjen havaintojen raportoimiseen ja se on word-muotoinen. Kenttiin voi kirjoittaa tietoa niin paljon, kuin on tarpeen. Sähköiset kartat, koordinaattitaulukot ja valokuvat voi liittää lomakkeen loppuun suoraan sähköisiksi liitteiksi. Liitteitä voi lisätä haluamansa määrän esimerkiksi sivunvaihto-työkalulla.

Kohta 1. Perustiedot

- lomakkeeseen täytetään kohteeseen liittyvät sijaintitiedot (kunta, koordinaatit, peruskartta, sijainti suhteessa kirkkoon ja yleinen sijaintikuvaus)
- lomakkeeseen täytetään kohdetta luonnehtivat tiedot (nimi tai ehdotus nimestä, ajoitus, kohteen tyyppi ja tyyppin tarkenne muinaisjäännösrekisterin asiasanojen mukaan, lukumäärä (kpl) ja Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus, jos kohteella on sellainen)
- lomakkeeseen kirjataan arvio kohteen laajuudesta ja perustelu sille
- lomakkeeseen täytetään kohteen laji tarkastushavaintojen perusteella (ks. enemmän Museoviraston laatima Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohje 2014, sivut31-32, <http://www.nba.fi/fi/File/2210/laatuohje.pdf>):
 - *kiinteä muinaisjäännös* on muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kohde, jonka täsmällinen maantieteellinen sijainti on osoitettavissa.
 - *mahdollinen muinaisjäännös* on kohde, jota ei ole voitu maastossa tarkastuksen yhteydessä tunnistaa tai paikantaa luotettavasti. Kohteen luonteen selvittäminen muinaisjäännöksenä edellyttää esimerkiksi tarkempia arkeologisia selvityksiä kuin tarkastuksen yhteydessä on ollut mahdollista tehdä.
 - *muu kulttuuriperintökohde* on kohde, jota ei voi todeta muinaismuistolain tarkoittamaksi muinaisjäännökseksi. Yleisimpiä kulttuuri-perintökohdeita ovat käytössä pysyneet historialliset kylänpaikat ja tiet, toisen maailman sodan aikaiset sotahistorialliset kohteet ja alle 100 vuotta nuoremmat hylät. Ensimmäiseen maailmansotaan liittyvät kohteet ovat yleensä kiinteitä muinaisjäännöksiä.
 - *löytöpaikka* on irtaimen muinaisesineen löytöpaikka tai -alue, johon liittyy jonkinlainen paikkatieto. Löydöllä ei ole yhteyttä kiinteään muinaisjäännökseen tai sitä ei voida osoittaa. Ilman arkeologista kontekstia olevaa löytöä kutsutaan *irtolöydöksi*.
 - *luonnonmuodostuma* on luonnon synnyttämä tai muovaama kohde, jota voidaan esimerkiksi luulla ihmisen tekemäksi tai jota ihminen on voinut muokata. Tällaisia ovat esimerkiksi muinaiset rantamuodostumat (pirunpellot, rantapalteet) ja luolat.
 - *muu kohde* on esimerkiksi tuhoutunut/tutkittu muinaisjäännös, kätkölöytö tms. kohde
- lomakkeeseen täytetään tiedot rekisterikylästä ja kiinteistötunnuksesta, jos tarpeen
- huom: rauhoitusluokkaa ei edellytetä enää määriteltäväksi.

Kohta 2. Taustatiedot

- lomakkeeseen täytetään tiedot mahdollisista aiemmista tiedoista ja löydöistä
- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastuksen yhteydessä mahdollisesti tehdyistä löydöistä
- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastusolosuhteista ja niiden vaikutuksesta havaintoihin
- lomakkeeseen täytetään tieto tarkastuksen liitteistä (karttaliitteet, kuvaliitteet, koordinaattitietolistat ym.).

Kohta 3. Tarkastushavainnot

- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastuksen syystä ja siihen liittyvistä asioista
- lomakkeeseen kuvataan kohteen ympäristö ja maasto
- lomakkeeseen kuvataan tarkastettu kohde ja rajaus.

Kohta 4. Suojelutiedot

- lomakkeeseen täytetään tiedot kohteen kuntoa koskien ja hoidon tai korjaamisen tarvetta koskevat havainnot
- lomakkeeseen laitetaan ehdotus suoja-alueeksi ja sen perustelut. Ehdotus esitetään mielellään myös kartalle rajattuna.
- lomakkeeseen täytetään tiedot mahdollisista maankäyttöhankkeista ja/tai muista säilymiseen vaikuttavista olennaisista asioista (luonnon aiheuttama eroosio tms.)
- lomakkeeseen laitetaan haluttaessa arvio kohteesta käytettävissä olevien tietojen luonteesta ja määrästä:
 - tietotaso 1 = kohteesta on riittävästi tietoa sen luonteen ja iän tarkemmaksi määrittämiseksi
 - tietotaso 2 = kohteen luonteen ja iän määrittely edellyttää tarkempia arkeologisia selvityksiä.

Kohta 5. Muuta

- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastajan yhteystiedoista
- lomakkeeseen täytetään tiedot lähilöydöistä ja mahdollisista muista tiedoista
- lomakkeeseen täytetään tiedot henkilöstä, jota voi tarvittaessa toimia paikalla oppaana.

Kohta 6. Allekirjoitus

- lomake allekirjoitetaan ja päivätään.